glazūruota plonasienė keramika - kombinuotu persipynusių rombų formos įspaudėlių ornamentu. Iš retesnių keramikos radinių pažymėtina įspaudais puošta puodo ąsa, apvali keptuvės rankena.

Stiklo rasta nedaug, vos 18 fragmentų. 5 šukės priklausė stikliniams buteliams, iš kurių vienas buvo pagamintas iš melsvai žalsvo stiklo, 9,6 cm skersmens smarkiai išgaubtu (iki 6 cm) dugnu.

Visa surinkta medžiaga datuojama XVI-XVIII a. Gausi keramikos kolekcija pakankamai gerai charakterizuoja Aukštaitijos miestų buitį, nors iš kitų gyvenimo sričių medžiagos sukaupta dar labai mažai.

1993 m. Anykščių dvarvietės PR dalyje ištirta 16 šurfų (iš viso 16 kv. m plotas). 15-25 m į P nuo cerkvės rastas iki 1,8 m storio kultūrinis sluoksnis, kurio didžioji dalis susiformavo XX a. nuo aukštesnių vietų sustūmus žemes su įvairiais XVII-XX a. radiniais: plytgaliais, čerpių fragmentais, žaliai galzūruotais koklių gabalėliais, puodų šukėmis, stiklų duženomis. Arčiau cerkvės aptikti iš lauko akmenų krauti pamatai. Visa ši medžiaga rodo, kad cerkvė bei teritorija į PR-R nuo jos ir buvo seniausių Anykščių dvaro rūmų vieta, o teritorija į ŠV nuo cerkvės visais laikais buvo neuž-statyta ir naudota kaip dirbama žemė.

Virgilijus Raškauskas

Archeologiniai tyrimai Vilniuje, Aušros Vartų gatvėje

Prieš Popiežiaus vizitą, 1993 m. liepos-rugpjūčio mėn., Aušros Vartų gatvėje buvo keičiama gatvės danga bei požeminės komunikacijos. Darbta 210 m ilgio gatvės atkarpoje nuo Aušros ir Ba-

zilijonų gatvių sankryžos P dalyje ir iki Nacionalinės filharmonijos Š dalyje. Didesnėje šios atkarpos dalyje kultūrinis sluoksnis yra permaišytas XIX-XX a. Tik keliose vietose pavyko aptikti nesumaišytus kultūrinio sluoksnio fragmentus.

Tarp Bazilijonų gatvės ir Aušros (Medininkų) Vartų, už 3,8 m nuo P Vartų fasado ir 1 m gylyje aptiktas raudonų 3O x15x7,5; 3Ox15,5x7,8; 3Ox15,5x8 cm dydžio plytų mūro fragmentas. Jo plotis - O,8 m. Šis fragmentas turėtų būti sietinas su buvusiu tiltu prieš miesto vartus.

Į Š nuo Aušros (Medininkų) Vartų buvo ištirti 2 plotai, pirmasis - 8,5x1,5 m, antrasis - 5x2 m dydžio, kuriuose išliko nepažeistas ankstyvasis kultūrinis sluoksnis. Įžemis - gelsvos spalvos smėlis - pasiektas 1,6-1,7 m gylyje. 1,2-1,4 m gylyje nuo esamo gatvės paviršiaus aptiktas senojo kelio fragmentas. Tai 8-1O cm storio molio sluoksnis, ant kurio piltas stambus žvyras bei pavieniai didesni (12x14; 12x1O cm dydžio) akmenys. Kelio eksplotavimo metu į molį įsispaudė angliukai, medienos likučiai, suodžiai bei gyvulių kaulai, nedideli plytgaliukai. Rasti neglazūruotos keramikos fragmentai datuotini XV a. Rastasis senojo kelio paviršius, matyt, ilgą laiką buvo naudojamas važiuoti iš Vilniaus į Medininkus, o pastačius gynybinę sieną tapo miesto gatve.

Plote Nr. 1, O,95-1 m gylyje nuo esamo gatvės paviršiaus aptiktas akmenų grindinio fragmentas. Išlikęs jo dydis yra 3x1,5 m. Šis akmenų grindinys datuojamas XVII a.

Į Š nuo Šv. Teresės bažnyčios, netoli pagrindinių laiptų, atkastas nežinomo pastato rūsys. Rūsys susideda iš dviejų pailgų patalpų. Pirmoji - trapecijos formos, jos Š kraštinė yra 2,42 m pločio, o P-3,O7 m. Patalpos ilgis - 6,7 m. Antroji patalpa - 7,25 m ilgio ir 3-3,5 m pločio. Perdengimai -cilindriniai skliautai. Tarp patalpų

yra dvi angos: viena - 1,15 m, o kita - 1,4 m pločio. Rūsio skliautas mūrytas plytų galais, skliauto storis - vienos plytos ilgis. Mūrijant rūsio sienas vienodos plytų dėjimo tvarkos nesilaikyta. Raudonos plytos dažniausiai dėtos gotikiniu būdu. Jų matmenys: 3Ox13,5; 3Ox14x8,4; 29,8x13,5x8,3 cm. Skiedinyje gausu stambiagrūdžio smėlio. Rūsio sienose įmūryti stambūs 54x32,4x 3O,55 x3O cm dydžio akmenys.Architekto S. Lasavicko nuomone rūsys galėjo būti sumūrytas XV a. I-oje pusėje, o architektas A. Kunigėlis rūsį datuoja XV-XVI a. Pirmos ir antros patalpų P sienos mūrytos vėliau, statant mūrinę bažnyčią. Gelsvų plytų matmenys: 26,5x 15,Ox 6,5; 28,5x5,9; 29,8x6 cm. Pirmoji patalpa iki pusės pripilta smėlio. Antroje patalpoje netvarkingai suversti suirę karstai. Jų skaičių nustatyti labai sunku, kadangi karstai sudėti 3 arba net 4 eilėmis. Paviršiuje galima išskirti apie 2O karstų. Dauguma jų tušti, palaikai išversti. Karstai jungti mediniais kaiščiais. Juose yra šiaudų ir drožlių, turbūt naudotų karstui iškloti. Ant karstų šonų yra išlikę užrašai lotynų kalba bei datos. Ant vieno karsto yra toks užrašas "PATRITIUS a SANCTO Carmel. Difcalce. Deffinitor 2 dus Provincial Obij. Vilna A.D. 1749 ieq 23 Febru". Ant kito karsto galima įskaityti datą: "A. 1757.26. Feb.". Sprendžiant iš užrašų ant karstų čia palaidoti vienuoliai karmelitai. Pirmojo rūsio PR kampe yra iškapotas įėjimas į bažnyčios rūsius, kurie šiuo metu užmūryti. Matyt pastačius bažnyčią šie gotikiniai rūsiai buvo naudojami palaikams šarvoti.